

'MENS IS ENIGE SCHADELIJKE WEZEN'

tekenleraar brengt zijn ecologische ideeën langs verkeersweg in praktijk

van onze correspondent

De mens heeft door alle tijden heen rooibouw gepleegd, in bossen, bij landbouw, overal. Wij zouden eigenlijk enorme bebossingen moeten uitvoeren. Bossen zijn namelijk nog erg belangrijk voor een goed leefmilieu, en niet alleen voor de recreatie. Dit is één van de uitspraken van de Heerenveense tekenleraar Louis Le Roy (48). In Oranjewoud heeft hij een prachtige ecologische tuin aangelegd, of liever: hij heeft de natuur haar gang laten gaan en verder alleen wat paadjes om er door te komen aangelegd. Ecologie is de wetenschap die zich bezighoudt met de bestudering van het verband tussen bouw en levensverrichtingen der verschillende wezens en hun omgeving.

De tekenleraar interesseert zich vooral voor het totale beeld, bijvoorbeeld de relatie tussen tuin en landschap. Een van de dingen, waarin de mensen van heden volkomen gefaald hebben, noemt hij de huidige relatie tussen steden en landschap. De heer Le Roy vindt, dat men de nieuwe vorm, de nieuwe uitdaging van de steden moet aanvaarden.

„We moeten ze weer logisch naar het landschap brengen. De stedenbouw moet worden benaderd vanuit het landschap. De steriele cultuur van een steenwoestijn van allemaal strakke lijnen en uiterste zakelijkheid vraagt een antipode. Die uitdaging van de stad dwingt tot een antwoord...”

„Voor de twee grootste luchtverontreinigers, de industrie en de landbouw, is het vinden van een andere weg erg moeilijk. Vooral in die gebieden, die niet door een van beide noodzakelijkerwijs worden opgeëist is een verandering van denkwijze slechts de enige voorwaarde om tot een verbetering van onze omgeving te geraken”, aldus de heer Le Roy.

in praktijk

Zijn opvattingen zijn in Heerenveen in praktijk gebracht in een project, dat in het kader van de werkzaamheden van de Culturele Raad door de Dienst van Gemeentewerken van Heerenveen wordt uitgevoerd. Het betreft hier het doen ontstaan van een botanische parktuin langs een drukke verkeersweg, de President Kennedylaan. Over een lengte van ongeveer één kilometer was een ruimte beschikbaar

van ongeveer twintig meter breed. De tekenleraar heeft hier met veel zorg een prachtig lustoordje tot stand gebracht met een interessante begroeiing van bomen, heesters en planten. Langs de zijkant van de weg is een verhoogde afscheiding van kamperfoelie aangebracht, een soort barrière tegen de giftige uitlaatgassen van het voorbijrijdende verkeer.

De parktuin is nog niet helemaal klaar. Er moet nog een klein weggetje worden aangelegd, maar wanneer alles klaar is, dan zijn er vierduizend verschillende soorten planten-, heester- en boomsoorten in deze tuin ondergebracht. Deze parktuin in het midden van de stad aan een drukke verkeersweg vormt een contrastwereld, die veel belangstelling trekt uit verschillende delen van ons land. Excursies zijn — je zou haast zeggen — aan de orde van de dag, ook van de „concurrentie”. Een grote bestrijdingsmiddelenhandel is namelijk van plan eens komen kijken naar deze prachtige tuin. De heer Le Roy is overigens van mening, dat er geen onkruid bestaat. „Deze naam is bedacht voor een gewas, dat economisch onrendabel is. Het is de naam voor een gewas, dat in de landbouw kennelijk niet van pas komt. Er is geen geld mee te verdienen. Toch heeft ook het onkruid een belangrijke functie in de natuur. Vanuit de natuur bestaat er geen plant, die met de naam onkruid kan worden aan-

geduid. De natuur — en dan speciaal het onkruid — is om ons heen doodgemaakt. Daardoor wordt de natuur eenzijdig („monocultuur”) gemaakt, waardoor ziekten ontstaan. Het evenwicht gaat totaal verloren. Dat is toch allemaal logisch?” Zo zegt de heer Le Roy enthousiast en uiteraard met de nodige spijt.

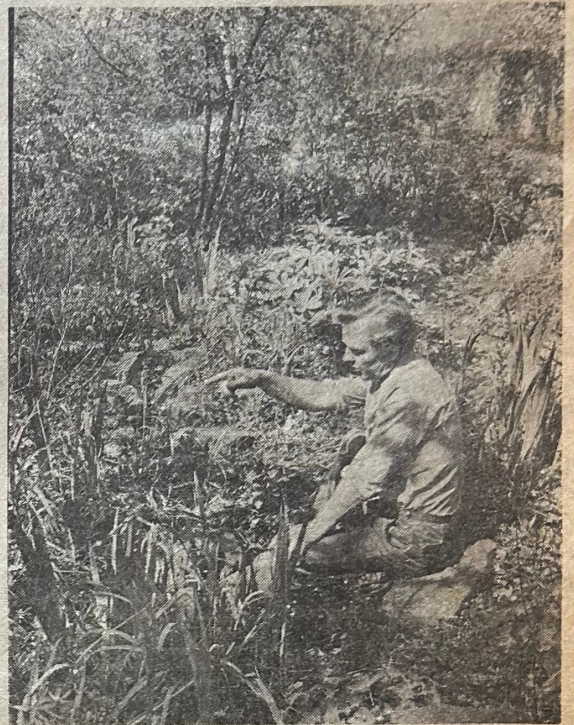
bewijs

Zijn prachtige ecologische tuin bewijst, dat zijn theorie echt niet lachwekkend is. Aanvankelijk werd hij nog wel eens bespot: het is een grote janboel... Bezoekers van de tuin praten nu echter wel anders. De tekenleraar laat de natuur in zijn tuin volledig zijn gang gaan. Er wordt niet gespoten, niet geharkt, niet geschoffeld, niet opgetast en niet opgebonden. Het is een lustoordje waar de bezoekers wel een lange dag in kunnen rondwandelen.

Het geheel wordt doorkruisd met romantische paadjes, die hier en daar worden overwoekerd door een paraplu van bladergroen. Ook het zelden voorkomende muskuskruid tikt welig in deze tuin. In werkelijkheid is deze niet zo groot, slechts vijftien are. De bezoekers hebben echter de indruk, dat de tuin veel groter is. De stammen van de bomen zijn als het ware opgepoetst door slakken. Le Roy: „De slakken doen het werk voor mij. Het zijn voor mij prachtbeestjes, want ze werken gratis... Wat wil je nog meer. Ik pas er dan ook voor ze te vergagen. Ze zijn voor mij even nuttig als de insecten. Wanneer de mensen deze diertjes vergagen of verdelen dan ontstaat een monocultuur. Schadelijke insecten bestaan niet. Als er één schadelijk wezen is, dan is het de mens, die alles maar doodspuit of doodslaagt.”

kunstmest

„Ook kunstmest maakt geen grond. De planten doen dat wel. Kunstmest kan alleen maar tijdelijk stimuleren. Nee, ik heb helemaal niet veel werk aan deze tuin. Ik sta erbij en kijk er-

De heer L. G. Le Roy in zijn paradijsje in het Hoozeveense Oranjewoud.

naar... Toen hij ongeveer acht jaar geleden zijn paradijsje aanlegde, heeft hij hier en daar verhogingen en verdiepingen gemaakt, paadjes aangelegd, vele tonnen natuursteen en kleine gele steentjes in de tuin verwerkt.

Zijn ideeën heeft de heer Le Roy op groter schaal in praktijk kunnen brengen op een destijds verwaarloosd stukje weiland. Een derde deel van dit stuk grond bestond uit hakhoutbos. Vijf jaar geleden kocht hij het weiland voor een schappelijke prijs. Het hoge gras liet hij groeien; het vernietigde zichzelf. Hier en daar heeft hij wat boompjes geplant en een poeltje aangelegd. Hij heeft dus de natuur een (weliswaar klein) handje geholpen. Verder heeft hij er een gebouwtje laten neerzetten, dat hij als atelier gebruikt. Het huis heeft een vlier van oude estrikken.

Ook hier kan de natuur zijn gang gaan. Het is een gesloten cyclus, die een prachtig landschapje heeft doen ontstaan. Het (voormalige) weiland ligt aan de Yntzelaan in Mildam, een dorpje bij Heerenveen. Het is ongeveer anderhalve hectare groot.

Met zijn experimenten heeft de heer Le Roy al een zekere bekendheid in den lande verworven. Hij wordt al veel voor het houden van lezingen gevraagd, vooral nu 1970 tot natuurbeschermingsjaar is uitgeroepen.

AFGRAVING VAN BERGERHEIDE MEER OOSTELIJK BEPLEIT

van onze correspondent

Het nieuwe plan, dat de stichting het „Limburgs Landschap” aan het ministerie van c.r.m. (en aan ged. staten van Limburg en de Noordlimburgse gemeente Bergen) heeft voorgelegd, om de Bergerheide als natuurgebied te kunnen behouden, gaat ervan uit, de geplande afgraving van de 380 hectare voor het overgrote deel niet te laten doorgaan.

Aan de minister heeft de stichting nu een alternatiefplan voorgesteld, dat voorziet in de afgraving van 380 hectare in oostelijke richting, in gedeelten van het Wells Meer en de Wellse Heide.

Een plan echter, waardoor alleen een klein en uit het oogpunt van biologie, milieu-hygiëne en geologie minder belangrijk terrein hoeft te worden opgeofferd.

De stichting sluit zich met haar nieuwe plan ongeveer aan bij de wensen van een aantal professoren, die enkele maanden geleden een dringend beroep hebben gedaan om de Bergerheide als uniek natuurgebied te sparen. In haar thans voorgelegde plan wil het „Limburgs Landschap” ook

groen + recreatie